

צדק

משפט, דין והלכה

הגנה מן הצדק
זכויות אדם?
יורי גיאירון, יו"ר לשכת עורכי הדין השנוי במחלוקת, יוכל להתמודד על קדנציה שנייה

איילה פרוקצ'יה פורשת
איילה שלוחה
עו"ד במ ואלשיב רייכנר מסכמים את שנות פעולתה של השופטת

הכחשת שואה
צדיק ורע לו
פרסמה רשימה בבלוג כנגד מכחישי שואה וחויבה לשלם פיצויים

המעמד המשפטי של שטחי יהודה ושומרון - מחדל מתמשך

חור משפטי

ההתיישבות היהודית ביו"ש תקועה בגלל מונח ה"תפיסה הלוחמתית", שחוסם כל התפתחות בבתי המשפט. ה"תפיסה הלוחמתית" מבית מדרשו של ברק היא אמנם פיקציה משפטית שאינה מבוססת על המעמד המשפטי האמיתי של יהודה ושומרון בדין הבינלאומי, אבל המחדל האמיתי הוא של ממשלות ישראל שמעולם לא טרחו לקחת אחריות ולהתמודד חזיתית עם המצב. ניתוח היסטורי ומשפטי מעמיק מלמד שיש הרבה מאוד מה לעשות

תנאי שהיא נמצאת ב"מרחק צעקה" מהכפר הקרוב. כל קרקע שאינה כזו נחשבת "ארמון מדינה". מאחר שהרובן בפועל בשטחי יו"ש הוא מדינת ישראל, הרי ש"ארמון המדינה" התפרש כ"ארמון מדינת ישראל", אף שיש שלא סיפחה אותו באופן רשמי.

בהעדר מדיניות של סיפוח רשמי, נקטה ישראל דרך של סיפוח שבשתיקה, בחסות העמימות המשפטית. העמימות הנוכחת התבטאה בעובדה שמצד אחד ישראל אינה טוענת לזכויות בשטחי יו"ש, ומצד שני היא מקימה בהם יישובים וסוללת כבישים. כדי להתגבר על הקושי המשפטי טענה ישראל שהיישובים והקומו לצורכי ביטחון, ולכן ההתיישבות בהם אינה נכללת בגדר האיסור באמנות האג ה'ונבה להעביר אוכלוסייה לשטחים שנתפסו במלחמה.

במאמר זה אין בכונתי לדרוש בסוגיית הסיפוח כשלעצמה, אלא רק במשמעות המשפטית של הרעיה על כוונה לספח את יהודה ושומרון. המשמעות היא נטישת המדיניות שנקטה ישראל מאז מלחמת ששת הימים ועד היום, שהיא "הסיפוח הוחל" בחסות העמימות המשפטית. במשך שנים ארוכות סיבחה ישראל הרשמית לספח את שטחי יו"ש, ולא העלתה את הרעיון על סדר היום הציבורי. החשש מתגובה בינלאומית שיתק אותה, ולכן הצטרפה להחליט מבית של "שלום עכשיו" ויתר ארגוני השמאל. בית המשפט העליון מיסד את המדיניות המשפטית הוה, שעה שלא העז להכניס ראשו במחלוקת הציבורית והתחמק באלגנטיות מכל דיון בשאלת זכויותיה של ישראל ביו"ש. בג"ץ יכול היה לעשות כן משום שהסוגיה ריחפה ממעל כענן מתמיד. ביהמ"ש יכול היה לעשות כן גם משום שבכל העתירות המרכזיות לא טענה ישראל הרשמית לזכויות קניין ביו"ש, אלא רק לצורכי ביטחון.

פרצה במשפט הבינלאומי
פלפול משפטי זה עשוי להישמע לאזנניים לא-משפטיות כהתפלפלות ריקה, אך מבחינה היסטורית-משפטית הוא אפשר לישראל לתמרן בסבך המשפט הבינלאומי. ניתן לומר שישראל ניצלה לרעתה במשפט הבינלאומי – וכך יכלה ליישב את שטחי יו"ש מבלי לספחם ומבלי להפר את המשפט הבינלאומי. עמימות משפטית אינה מצב חריג במערכות המשפט השונות. כל חוק ניתן לפרש בדרכים שונות, ועמימות קיימת בכל שיטת משפט. קל וחומר כשמדובר במשפט הבינלאומי, שבו החקיקה דינמית פחות ולא קיימים מוסדות פורשנים מוסמכים כמשפט הפנימי (בית הדין בהאג אמור למלא חלל משפטי זה, אך מסיבות שונות הוא לא מתפקד כמוסד פרשני מוסמך כמו ביהמ"ש העליון בכל מדינה ומדינה). עמימות משפטית זו אפשרה סיוחה וחלל דה פקטה, שהרי איהו פירושו אחד אפשר לתת להקמת עשרות יישובים ול"סלילת מאות קילומטרים של כבישים עוקפים? בכל שטח שיושב על ידי יהודים החלל גם החוק העסקתי-מקומיים – גם כשמדינה רשמית ישראל נמצאה במלחמה. ניתן להביא דוגמאות נוספות לסיפוח בעקיפין, כגון העסקת תושבים מקומיים על ידי מעסיקים ישראלים על פי חוקי העבודה הישראליים. במקרה זה נתמכה הודישה להחלת החוק הישראלי דווקא על ידי השמאל מטעמים סוציאליים, כיוון שחוק זה מיטיב עם העובדים בהשוואה לחוק המקומי (בג"ץ 5666/03, עמ' 4).

במאמר זה אין בכונתי לדרוש בסוגיית הסיפוח כשלעצמה, אלא רק במשמעות המשפטית של הרעיה על כוונה לספח את יהודה ושומרון. המשמעות היא נטישת המדיניות שנקטה ישראל מאז מלחמת ששת הימים ועד היום, שהיא "הסיפוח הוחל" בחסות העמימות המשפטית. במשך שנים ארוכות סיבחה ישראל הרשמית לספח את שטחי יו"ש, ולא העלתה את הרעיון על סדר היום הציבורי. החשש מתגובה בינלאומית שיתק אותה, ולכן הצטרפה להחליט מבית של "שלום עכשיו" ויתר ארגוני השמאל. בית המשפט העליון מיסד את המדיניות המשפטית הוה, שעה שלא העז להכניס ראשו במחלוקת הציבורית והתחמק באלגנטיות מכל דיון בשאלת זכויותיה של ישראל ביו"ש. בג"ץ יכול היה לעשות כן משום שהסוגיה ריחפה ממעל כענן מתמיד. ביהמ"ש יכול היה לעשות כן גם משום שבכל העתירות המרכזיות לא טענה ישראל הרשמית לזכויות קניין ביו"ש, אלא רק לצורכי ביטחון.

הסיפוח הוחל
במאמר זה אין בכונתי לדרוש בסוגיית הסיפוח כשלעצמה, אלא רק במשמעות המשפטית של הרעיה על כוונה לספח את יהודה ושומרון. המשמעות היא נטישת המדיניות שנקטה ישראל מאז מלחמת ששת הימים ועד היום, שהיא "הסיפוח הוחל" בחסות העמימות המשפטית. במשך שנים ארוכות סיבחה ישראל הרשמית לספח את שטחי יו"ש, ולא העלתה את הרעיון על סדר היום הציבורי. החשש מתגובה בינלאומית שיתק אותה, ולכן הצטרפה להחליט מבית של "שלום עכשיו" ויתר ארגוני השמאל. בית המשפט העליון מיסד את המדיניות המשפטית הוה, שעה שלא העז להכניס ראשו במחלוקת הציבורית והתחמק באלגנטיות מכל דיון בשאלת זכויותיה של ישראל ביו"ש. בג"ץ יכול היה לעשות כן משום שהסוגיה ריחפה ממעל כענן מתמיד. ביהמ"ש יכול היה לעשות כן גם משום שבכל העתירות המרכזיות לא טענה ישראל הרשמית לזכויות קניין ביו"ש, אלא רק לצורכי ביטחון.

החוק העות'מאני שימש, בין השאר, לצורכי הפקעת הק' רקעות שיועדו להקמת ההתגלויות ביו"ש ולסלילת כבישים בהן. מאחר שרוב הרקעות ביו"ש אינן רשומות ב"טאבו" הבעלות עליהן נקבעה על פי החוק העות'מאני הנ"ל, הרי שדיני הקניין לגביהן שונים מאלו הקיימים במערב. כבעל זכות בעלות בקרקע נחשב מי שעיבר אותה באופן רציף ובי

אקטיבית היא הצהרה שנטישת דרך המשא ומתן מצד הרשות תגרום לכך שגם ישראל לא תראה עצמה מחויבת להסכים קודמים, ותכריז על סיפוח חד צדדי של כל שטחי יהודה ושומרון. בעצם ההכרזה הוה כבר תושג הרעיה דיפלומטית, אף אם ביצועה בפועל יידחה. סיפוח יו"ש מעורר אמנם שורת בעיות פנימיות ("הבעיה הדמוגרפית", ושאלת זכותה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית) ובינלאומיות (רעיה הקהיל העולמית) – אך אלו הן בעיות מדרג שני ולא מדרג ראשון, שכן אין בהן כדי לאיים על עצם קיומה של ישראל.

ספטמבר השחור
תרחיש "ספטמבר השחור 2011" הוא אפוא הלוהט האחד רון בסאגה המהירה תוכנית. ישראל שוב נלחצת, אך הפעם אין היא יודעת כיצד להגיב כי הלחצים אינם צבאיים, אלא דיפלומטיים ומשפטיים. משיתם ניתן לעצור, הברחות נשק ניתן לחסום, טרור ניתן לסכל וכנגד הקאסמים ניתן להציב מערכת יירוט מתוחכמת – אך כיצד ניתן להתגונן מפני מתקפה בנוסף הכרוה חד צדדית על הקמת מדינה בתמיכת הקהילייה הבינלאומית?

ישראל אינה יודעת כיצד להתגונן מפני מתקפה זו משתי סיבות עיקריות: ראשית, בעוד נגר מתקפה צבאית יודעת ישראל להתגונן, הרי שכנגד מתקפה תקשורתית-משפטית עומדת היא חסרת אונים, משום שהיא מתקשה להותה ולה גרדיה; שנית, מתקפה זו מחייבת אותה לנטוש את הסטטוס מתקשה להשתחרר מהקיבעון המחשבתי שיצר מצב זה. קו המשפט-תקשורתי שהתקבע מאז יוני 1967, וישראל הוכר על ידה מעולם. ניסיונות להתנגד לתחולתו של חוק זה נדחו בביהמ"ש העליון. החוק הרלוונטי העיקרי הוא חוק המקרקעין העות'מאני משנת 1858, שנתקב בעקבות רפור' מת המקרקעין באימפריה העות'מאנית, בניסיון ליצור שיטת משפט מודרנית ולהקל על גביית מיסי המקרקעין (חוק זה שימש אף מקור לדיני המקרקעין בישראל עד שהוחלף בחוק המקרקעין הישראלי הנוכחי).

חוק העות'מאני שימש, בין השאר, לצורכי הפקעת הק' רקעות שיועדו להקמת ההתגלויות ביו"ש ולסלילת כבישים בהן. מאחר שרוב הרקעות ביו"ש אינן רשומות ב"טאבו" הבעלות עליהן נקבעה על פי החוק העות'מאני הנ"ל, הרי שדיני הקניין לגביהן שונים מאלו הקיימים במערב. כבעל זכות בעלות בקרקע נחשב מי שעיבר אותה באופן רציף ובי

לממשלת נתניהו קשה להשתחרר ממדיניות של תגובות נגררות ולעבור ליוזמה אקטיבית. הרושם הוא שהיא לא בוחנת ברצינות את האפשרות להנחית מכת מנוע

ק לעובר ואח'נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים ואח'.

מתחמק מלהכריע
בימים נוסים להטיל את האשמה לעמימות המשפטית על ביהמ"ש העליון, הנתפש כשמאלני בעמדותיו. פרנויה זו של הימין, החש עצמו מקופח ונרדף, אולי מוצדקת – אך אין היא כל האמת. הרכב ביהמ"ש העליון אמנם אינו מאוזן, אך למרות זאת הוא ניסה פעם אחר פעם לחפש את נקודת האיוון במחלוקת הקשה לגבי שטחי יו"ש. כך למשל, בבג"ץ בית אל (בג"ץ 610/78, 606/78), סוליאון תופיק איוב ואח' נגד שר הביטחון (ואח' רחה בג"ץ את העתידיה כי שוכנע שהפקעת הארמות שדובר בה אכן נבעה מצורכי הביטחון של ישראל. לעומת זאת, בבג"ץ אלון מורה (בג"ץ 390/79), עות מחמד מסטפא דויקאת ואח' נ' ממשלת ישראל ואח' הוא קיבל את העתידיה, כי שוכנע שהשיקול האידיאולוגי היה המניע העיקרי ולא השיקול הביטחוני.

"התפיסה הלוחמתית" המפורסמת של אהרן ברק לא נבעה רק מעמדה אידיאולוגית, אלא גם מהעובדה שישאל סירבה לספח רשמית את יו"ש. התפיסה הלוחמתית הפכה לבר'רת מחולל עד שישאל תחליט אם היא מעוניינת לספח את השטח. ביהמ"ש העליון נהוג בהחירות רבה כשהוא בפני עניינים שבמחלוקת אידיאולוגית, כפי שכתב מ"מ הנשיא השופט לנדוי בבג"ץ אלון מורה:

בעניין בית-אל נאמר בקשר לשפוטות הסוגיה הזאת כי בעיית ההתגלויות "שנויה במחלוקת בין ממשלת ישראל ובין ממשלות אחרות, ושהיא עשויה לעמוד על הפרק במשא ומתן בינלאומי גורלי שבו עומדת ממשלת ישראל". ביתניים לא פנה חריפת המחלוקת ביורה הבינלאומית: ולא עוד אלא שהיא חריפה גם בציבור הישראלי פנימה והפעם היא השי מקפה גם בעצם החלטה על הקמת היישוב האזרחי באלון מורה, אשר נתקבלה בממשלת ישראל ברוב דעות. זו אפוא בעיה נוקבת המסעירה כיום את הציבור...

התוצאה העגומה היא שבית-המשפט כאילו נוטש את מקומו הראוי לו, מעל למחלוקת המפלגות את הציבור, ושופטיו יורדים בעצמם אל תוך הזירה... אפילו במצב כזה ייתכנו מקרים שבהם יראה עצמו השופט כמי שכפו עליו דר כגיגית, להשיב את תשובתו האישיית על שאלה שבהשקפת עולם, אף שהיא שנויה במחלוקת.

ביהמ"ש העליון התחמק מלרון בזכויות העם היהודי ביו"ש, גם כשטענות בעניין היעלו בפניו. כך למשל, בבג"ץ אלון מורה העלו המתנגדים טיעונים אידיאולוגיים, אך ביהמ"ש בחר להתעלם מהם ודרן בסוגיית הפקעת הארמות בראי המשפט הבינלאומי הפומבי בלבד.

כתוצאה מכך החלה מתגבשת העמדה המכונה "תפיסה לוחמתית", שלפיה ישראל מחזיקה בשטחי יו"ש לא כ"מדינה כובשת" אלא כ"מדינה מחוקקת". נכון אמנם שהשימוש במר'ר

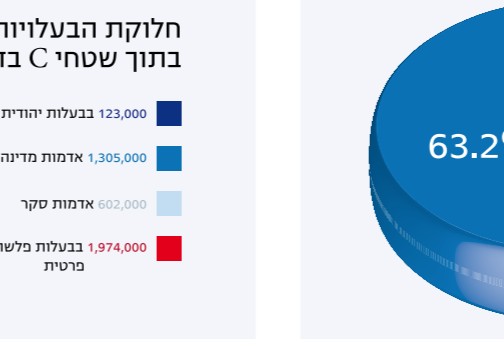
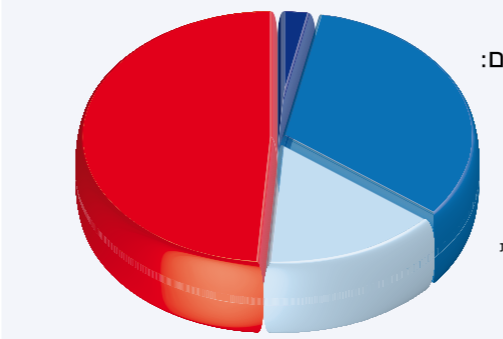
צדק – משפט, דין והלכה
הדסק המשפטי של מקור ראשון
עורך ראשי: יהודה יפרח
עורך משפט עברי: עזר רכניץ
עורך משפט עברי: עזר רכניץ
גורפיק: יעל נתנמי
לתגובות: mishpati@makorishon.co.il

להכרזה על סיפוח יו"ש גם משמעות מוסרית עמוקה, שכן היא תאפשר לישראל להיחלץ מה'חיים בשקר' שהיא חיה בהם עד היום

של לבנון ושל עיראק, הגבולות ששורטו חשיבות רבה, כי מהם נגזר המונח "שלמות טריטוריאלי" שהגנה עליה היא מיוסדת של המשפט הבינלאומי. כתב המנדט הארצישי ראלי הוא חלק מאותה תפיסה משפטית, בהבדל אחד: הוא יועד לסייע לעם היהודי לקבץ את גלוייתיו וליישב את ארצו – ולא להכשיר את תושביה המקומיים לעצמאות, כבשאר המקרים.

במבוא לכתב המנדט שהוענק לבריטניה על ידי חבר הלאומים (המוסד הבינלאומי שהתקיים בין מלחמות העולם) נכתב מפורשות שארץ ישראל (פלשתינה) תימסר לידי בריטניה על בסיס ההכרה הבינלאומית בקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לארץ ישראל. לפי כתב המנדט, בריטניה אמורה לראיג לקיים תנאים מדיניים, מנהליים וכלכליים שיבטיחו את הקמתו של הבית הלאומי היהודי בארץ ישראל (סעיף 2). כמו כן נשללה במפורש העברת חלק מארץ ישראל לריבון אחר: "הממשלה המנדטורית תהא אחראית לכך שלא יינתן בצמיתות או בחכירה חלק ממשט ארץ ישראל לממשלת ארץ ודה" (סעיף 5).

בכתב המנדט הוכרו זכויותיו הקיבוציות של העם היהודי, אף שרק מיעוט זעיר ממנו נמצא אז בארץ – ואילו לגבי התושבים המקומיים נאמר שיהיו להם זכויות ארוכות ורחבות

דינויות זו של סיפוח וזחל בחסות העמימות משפטית. ואולם, המצב השתנה כשהרשות הפלשתינית החליטה לשבור את הכלים. אך המשבר הנזכר הוא גם הודמנות: ישראל יכולה עתה "לצאת מהארון" ולהכריז בגלוי על יעדיה הציוניים – יישוב ארץ ישראל כולה, על יהודה ושומרון שהם ערש הלאומיות הישראלית. הודעת ישראל על כוונתה לספח את שטחי יו"ש תהא לא רק סקטיקה נבונה במאבק התקשורת, אלא גם אסטרטגיה חכמה במאבק הקיומי. להכרזה מעין זו יש גם משמעות מוסרית עמוקה, שכן היא תאפשר לישראל להיחלץ מה'חיים בשקר' שהיא חיה עד היום.

בסיס משפטי אלטרנטיבי
כדי לבסס את המהלך המשפטי הרמטי הזה תירש ישראל להשקיע מאמץ משפטי-אקדמי עליון. חומר ראשוני להמלך יימצא לה במחקרים של משרד פטנים ישראלים בכירים כגון פרופ' יהודה בלום, פרופ' טליה אינהורן, פרופ' אליאב שוחטמן ועו"ד הארוורד גרין, וכן במחקרים של משפטנים אמריקנים ירועני שם כפרופ' יליוס סטון ופרופ' יוג'ין רוטסוב. את עיקרי הטיוען במאבק זה ניתן לסכם בקליפת האגוז, כדלקמן:

- כתב המנדט במקור הנורמטיבי המתייב כתב המנדט הארץ ישראלי הוא המקור הנורמטיבי הבינלאומי היחיד המחייב, והאמור בו גובר על כל מקור משפטי מאוחר יותר. כתב המנדט נכלל במסגרת שיטת המנדטים של חבר הלאומים, שהוחלה באזורים שני תפסו על ידי בריטניה וצרפת במזרח התיכון. משטר זה קבע שתפקידן של מעצמות המערב הוא להכשיר את התושבים המקומיים לקראת עצמאות, ובמסגרתו שורטו הגבולות של ארץ ישראל (משני גדות הירדן), של סוריה,

בהעדר סיפוח משפטי. העובדה שבית המשפט העליון עצמו משתמש במונחים אלו, בצד השימוש במונח "שטחים מחזר קים", מעידה על אותה עמימות משפטית המלווה את ישראל כצל מאז יוני 1967.

במונח החדש ("תפיסה לוחמתית") עשה בג"ץ שימוש בכל העתירות שהובאו בפניו בהקשר זה, ובכללן השתיים החשרות שבהן – בג"ץ גרד ההפרדה (7957/04), והראן יונס מחמד מראעבה ואח' נגר ראש הממשלה (ואח') ובג"ץ התנתקות (המועצה האזורית חוף עזה ואח' נגר כנסת ישראל ואח', 12 עתירות שאוחדו). בכל אותן עתירות הצליחה ממשלת ישראל להגן על מעשיה בנימוקים ביטחוניים, למרות שהבול ידעו שמאחורי הרברים עומדים גם שיקולים אידאולוגיים. תואר גרד ההפרדה, שאושר בסופו של מאבק משפטי ממושך, הוא הוכחה מובהקת לכך. יתרה מכך, אף הנימוק הביטחוני המוצג בעתירות עמום במידה רבה. פעם הוא מוצג בצורך ביטחוני להגן על ישראל מפני מתקפה חיצונית של צבאות מאורגנים, פעם בצורך לשלוט על מעברים אסטרטגיים ופעם בצורך להגן על היישובים או על הכבישים המחברים ביניהם.

מדיניות משפטית זו הצליחה לשרוד למרות כל המהדי פכים הפוליטיים שזמו מלחמת ששת הימים. ממשלות שמאל כממשלות ימין הצליחו להכשיר את מרבית מע' שהיו בבתי המשפט, וליישב כך בשטחי יו"ש למעלה מ-300 אלף איש, מלבד כ-200 אלף איש בעוטף ירושלים. מבחינתו של הימין זהו הישג עצום, שיצר מצב בלתי הפיך ביו"ש. יש אמנם עדיין תמימים (או שאינבתמימים) המנסים להציג זאת כמצב זמני והפיך. ההשוואה לפינוי חבל עזה היא מגוחכת, שכן בשלב מסוים כמות הופכת לאיכות ולמהות. מה שניתן היה לעשות לאוכלוסייה של כ-8,000 איש לא ניתן לעשות לאוכלוסייה של למעלה מ-300 אלף איש. יתרה מזו: פינוי חבל עזה הכיח שאפילו פינוי זעיר הוא מעבר ליכולתה של ישראל, כשמצבם של המפונים לאחר שנים כה רבות מרבך בער עצמו. ישראל אינה מסוגלת היום לבצע פינוי בסדר גודל כזה, מבלי שהדבר יביא לקריסתה הכלכלית (בנוסף לקריסה הקיומית).

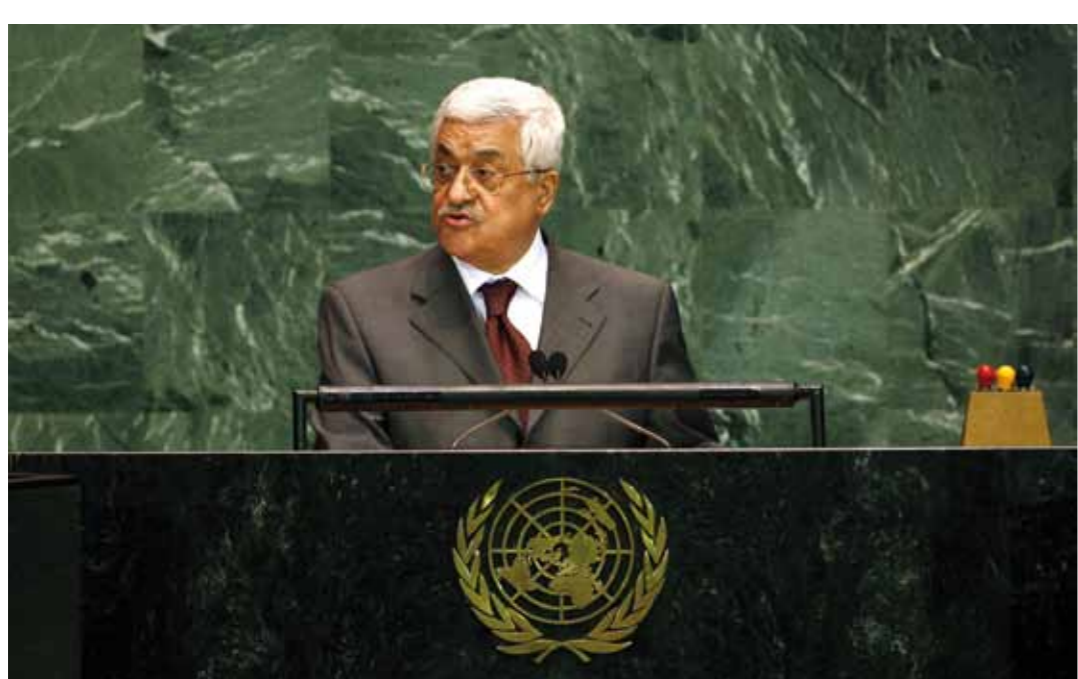
להיחלץ מהחיים בשקר
כל עור התקים הסטטוס קוו, יכלה ישראל להמשיך במי

נחים "תפיסה לוחמתית" ו"שטחים מחזקים" נעשה אגב דיון בזכויות אישיות (הפקעת קרקעות, גירוש תושבים וכדומה), ולא לגופן של זכויות קיבוציות – אך משהוחל להשתמש בו הוא נצרב בתודעה הציונית כאמת משפטית שאין לערער עליה.

אג'נדה שמאלנית סמויה
עמדת ביהמ"ש העליון משקפת לכאורה עמדה נטרלית, אך בפועל עמדה זו משתרת אג'נדה אידאולוגית שמאלנית. שהרי מי שעושה שימוש באמנות האג ו'זנבה – המסדירות התנהגות של מדינה כובשת – אומר למעשה ששטחי יו"ש כבושים. אמנם, בית המשפט עמעם את העוקף האידאולוגי כשבחר במונח העמום "שטחים מחזקים". המונח "חוקר" הוא נטרלי, אוניברסלי, בעוד המונחים "כיבוש" ו"שחרור" הם מונחים סובייקטיביים וטעונים מבחינה ערכית.

כיבוש ושחרור הם מונחים ערכיים מובהקים, המבליעים בתוכם תפיסת זכויות מסיומת. אם לעם היהודי זכויות קניין קיבוציות בשטחי יו"ש, כי אז תפיסתם היא שחורו. ולהפך: אם לעם היהודי אין זכויות קניין בהם, כי אז תפיסתם היא כיבוש. מכאן גם התחרות בין המינוחים הפוליטיים. המאר מינים בזכויות העם היהודי בשטח מכנים את המקום בשמות המקראיים – יהודה ושומרון; ואילו השוללים זכויות אלו ישתמשו במושגים "הגדה המערבית" או "פלשתיין". מבחינה לשונית מאלפת העובדה ששמות אלו אינם מתחרים בין השפה העברית לשפה הערבית, אלא בין השפה העברית לשפת האירופיות. המונחים "פלשתיין" ו"הגדה המערבית" הם מונחים קולוניאליים מובהקים. השם "פלשתיין" הורבך לארץ על ידי האנגלים, שקיבלו אותו כחלק מאוצר המילים הלטיני שהנחילה האימפריה הרומית למערב. השם "הגדה המערבית" הוטבע על ידי השלטון האשמי, שסיפח את השטחים הללו שלא כדון במלחמת העצמאות, כדי לציין את החלק המערבי של הממלכה, להבדיל מחלקה המזרחי.

לעומת זאת, בשפה הערבית אין לשטחים אלה שמות גיאופוליטיים אלא גיאוגרפיים בלבד. שטחי יהודה מכונים בשם "רדי חברון" ואילו שטחי השומרון מכונים "רדי שכם". בעצם העובדה שישראל הרשמית מכנה את השטחים הללו בשמות "יהודה" ו"שומרון" יש אפוא משום נקיטת עמדה ברורה באשר להותם הישראלית, מעין "סיפוח לשוני" גם

מנכ"ל לוא קיבלו הברה. אבו מאזן באו"ם

אלבום ישראלי מקורי "רגע של נצחון" הזמר רוועי ידיד סולן תזמורת ענבי הגפן בחנויות המובחרות ובאתר

הביקורות מפרגנות
"מדי פעם בא אחד כמו רועי ידיד ומוכיח שאם מחפשים היטב ולא מתייאשים - מוצאים גם זמרים מוכשרים שאינם מוכרים לקהל הרחב" (דייטניב)

"פרופורמר מעולה, בעל יכולות ווקאליות מעולות... השירים מאלבום הבכורה שלו כיכבו בתחנות הרדיו הדתיות... לגמרי שווה לעקוב אחריו" (mako)

מבצע עד גמר המלאי - הרוכש דרך האתר יקבל מחיר מיוחד ואת הסינגל: 'רושלים את חלום' + פלייבק

לשמיעת השירים ולרכישה מיידית באתר: envey-hagefen.co.il

לפרטים נוספים: נועם חייט, 052-2769385, ehnh@zahav.net.il

ההרשמה בעיצומה צליחת הכנרת לנשים 2011
ביום רביעי 25 למאי WEDNESDAY MAY 25TH

2 מסלולי שחיה: 1.5 ק"מ או 3.5 ק"מ

להרשמה באתר: SHVOONG.CO.IL
קישור SWIM4SADNA

למידיע נסח: 054-2160082
INFO@SWIM4SADNA.ORG
WWW.SADNAT-SHILUV.CO.IL

צליחת הכנרת לנשים למען סדנת שילוב בגוש עציון WOMEN'S KINNERET SWIM-A-THON

אירוע נערך תחת הכסות הכללית של משרד הבריאות

מנוחה אזרחית גוש עציון בית ישראל

ספידו עמק וונרת מקור ראשון ווליס ווליס ספינקו שיוור

תלוש אחד, שתי מטרות

עמותת תעסוקטיף, בראשות הרב יוסף צבי רימון, מספקת תלושים בהנחה לאנשי גוש קטיף וצפון השומרון לקנייה בעסקי גוש קטיף וצפון השומרון, שנפתחו בסיוע תעסוקטיף

תמכו באנשי גוש קטיף וצפון השומרון לקראת חג הפסח. תרמו למבצע "תלוש לגוש"

איך לתרום?
אתר איטרנט: www.jobkatif.org.il
שלחו צ'ק: תעסוקטיף, ת.ד. 214, אלון שבות 90433
תקשרו למשרד: 072-212-7125

עמותת תעסוקטיף מוכרת במס לפי סעיף 46.

יהודה יפרח

הגנה מן הצדק

זכויות אדם וניצול חווה

בכובע אחד הגן על זכויות אדם, ובכובע שני לגלג מיליונים מפרסום מודעות נזות וסחר בנשים. קווים לדמותו של יו"ר לשכת עורכי הדין המתמודד עתה על קדנציה שנייה

העיתון ריווח מפורט על נאומיו של גיאירון בערב הוקרה למתנדבי 'שכר מצווה' ברדום, ובטקס הפרישה של השופטת אילה פרוקצ'יה. השבוע הגיעה פרשת מודעות הונות לסיומה, כשוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין פרסמה את החלטתה בעניינו של גיאירון. הוועדה קבעה שפעילותו העסקית של גיאירון הייתה 'התנהגות שאיננה הולמת את מקצוע עריכת הדין, בהיותה בלתי מוסרית ונוגדת את תקנת הציבור', אך קיבלה מחמת הספק את טענתו שהוא לא ידע מה עושה החברה שבבעלותו. חברי הוועדה כתבו: 'החלטנו ליתן לך ליהנות מהספק ולא להעמידך לדין משמעתי, אך להעיר לך הערה חמורה בגין מצב ברבים זה'. לאור העובדה שאשתו היא המנכ"לית של החברה, המשמעות היא שלגיאירון לא היה מושג מהיכן אשתו מרוויחה את הכסף שהופך אותו למיליונר. נשמע אמין. תגובתו של גיאירון: 'החלטת הוועדה מדברת בעד עצמה'.

ההכרעה בתיק ליברמן והטרגדיה של שימי ברדוגו ממחישה את הצד האפל של יחסי ההון שלטון

את שימי ברדוגו (השמות ברשימה בריים) פגשתי במחסום היציאה מיריחו בשלהי קיץ תשס"א (2001). ברדוגו היה בעל חברת מוניות מבאר שבע שהשגחה האריזה לו פנים בסדר הון שירת כחייל חמוש בחיל השריון. הוא השתחרר, עבד קשה במוסכים, אסף פרטה לפירוטה ורכש את המונית הראשונה. ביוע, ברמעות ובמשמרות לילה שלא נגמרות הוא בנה וטיפח את הבייבי העסקי שלו.

ברדוגו שיחק אותה, ללא ספק. תוך שנים ספורות הפכה 'ברדוגו סרוויס' לחברת מוניות מצליחה שהכתה את

השוק המקומי המנומנם. לא פחות מ-15 מוניות עם המרבקה של ברדוגו רישתו את בית הנגב במשמרות של יום וליילה, וקופת המומנים תפחה. שבע שנים אחרי רכישת המונית הראשונה הזמין ברדוגו את רבי מאיר - המקובל החדשה במערב העיר. ברדוגו הרי ידע שהכול נחתך בשמיים, ובלי הברכה של רבי מאיר הוא לא היה מגיע לכל מה שהגיע. כבר כשקנה את המונית השנייה קיבל ברדוגו שתי החלטות: האחת, שאת מעשר הכספים של העסק הוא יעביר לכולל האברכים של רבי מאיר. השנייה, שלעולם, אבל לעולם, הוא לא יקבל שום החלטה עסקית מבלי לקבל את הברכה של הצדיק.

הוא עמד בזה בדרך כלל. חוץ מפעם כשהאובליגו שלו הגיע לחוב של מיליון אחת. האמת, שלא הייתה שם כל כך

השוק המקומי המנומנם. לא פחות מ-15 מוניות עם המרבקה של ברדוגו רישתו את בית הנגב במשמרות של יום וליילה, וקופת המומנים תפחה. שבע שנים אחרי רכישת המונית הראשונה הזמין ברדוגו את רבי מאיר - המקובל החדשה במערב העיר. ברדוגו הרי ידע שהכול נחתך בשמיים, ובלי הברכה של רבי מאיר הוא לא היה מגיע לכל מה שהגיע. כבר כשקנה את המונית השנייה קיבל ברדוגו שתי החלטות: האחת, שאת מעשר הכספים של העסק הוא יעביר לכולל האברכים של רבי מאיר. השנייה, שלעולם, אבל לעולם, הוא לא יקבל שום החלטה עסקית מבלי לקבל את הברכה של הצדיק.

הוא עמד בזה בדרך כלל. חוץ מפעם כשהאובליגו שלו הגיע לחוב של מיליון אחת. האמת, שלא הייתה שם כל כך

השוק המקומי המנומנם. לא פחות מ-15 מוניות עם המרבקה של ברדוגו רישתו את בית הנגב במשמרות של יום וליילה, וקופת המומנים תפחה. שבע שנים אחרי רכישת המונית הראשונה הזמין ברדוגו את רבי מאיר - המקובל החדשה במערב העיר. ברדוגו הרי ידע שהכול נחתך בשמיים, ובלי הברכה של רבי מאיר הוא לא היה מגיע לכל מה שהגיע. כבר כשקנה את המונית השנייה קיבל ברדוגו שתי החלטות: האחת, שאת מעשר הכספים של העסק הוא יעביר לכולל האברכים של רבי מאיר. השנייה, שלעולם, אבל לעולם, הוא לא יקבל שום החלטה עסקית מבלי לקבל את הברכה של הצדיק.

הוא עמד בזה בדרך כלל. חוץ מפעם כשהאובליגו שלו הגיע לחוב של מיליון אחת. האמת, שלא הייתה שם כל כך

המשך בעמ' 18

פרויקט קהילתי דתי חדש במערב השומרון

בין הרי השומרון ומישור החוף מתפתחת קהילה דתית, צעירה ותוססת.

בואו להיות שותפים במקום שכיף לגדל בו ילדים, שבו השכנים הם חברים והטבע והשקט נמצאים מעבר לחלון.

בקרוב מפגש הכרות עם המשפחות שכבר רכשו

שיווק 054-2327199

www.ileshem.co.il

ירושלים

45

תל אביב

25

נתב"ג

20

כביש 6

10

מקום משלך

צ'יהולי בגלריה ליטבק הארכת התערוכה

כ-80,000 איש כבר ביקרו! לאור הביקוש הרב, הארכנו את התערוכה המופלאה צ'יהולי בגלריה ליטבק

■ התערוכה תהיה פתוחה עד לתאריך 31.7.2011 ולא תתארך יותר.
 ■ נמשכת מכירת הכרטיסים לפסח.
 ■ על מנת שתוכלו להנות מחווית יום וילה בתערוכה נמשך מבצע כניסה חוזרת*.

מספר המקומות מוגבל הבטיחו מקומכם

www.LitvakGallery.co.il

בטלפון: *3440, ניתן לרכוש כרטיסים

לרגל החגים ועד לסיום התערוכה מחיר מיוחד לילדים בגילאי 6-12 - 30 ₪

הזמנת ספרים לקבוצות 03 7163897

הכניסה לתערוכה בהתאם לתנאים המפורטים באתר.

ימי פעילות הגלריה

ב'ה - 10:00 - 20:00
 ממוצ"ש - 10:00 - 21:00

א' - 09:00 - 14:30
 הגלריה סגורה

לימידע נוסף באתר ובטל' 03 6959496

כחובת הגלריה - מגדל המוזיאון, רח' ברקוביץ 4, תל אביב.
 כניסה אחרונה חצי שעה לפני הסגירה. יתכנו שינויים בשעות הפתיחה.

31.7.2011

הכניסה מתאפשר רק למי שכבר ביקר בתערוכה והחלים את הכרטיס עד לתאריך 31.7.2011

CHIHULY

בגלריה ליטבק

בלוגרית ישראלית שתקפה מכחישי שואה חוייבה לשלם להם פיצוי של 7,000 ש"ח

בית המשפט קיבל תביעת הרופא הגרמני, אך לא את תביעת אשתו - ישראלית בשם איריס חפץ-בורכרדט

הדיון על אודותיה. עוד העירה פרי כי למיטב ידיעתה התובעת אינה נשואה כיום לתובע אלא למי שהיה בעבר דובר שגרירות גרמניה בתל אביב, ריינהרד וימר, ויחד עמו מתגוררת היא בברלין. כל שנאמר בשימטה על "סוכן גרמני" נכון לטענתה לוימר ולא לבורכרדט. ההיסטוריונית פרי הציגה פרסום של איריס חפץ באתר "קדמה" מ-28 בנובמבר 2008 ובו נכתב: "אני זוכרת בתור ילדה את הסימא צב"ר - צעיר, בריא, רענן. נפש בריאה בגוף בריא. אותו הרעיון הנאצי וגם השימוש באותם מונחים". לדברי פרי, מרוב בניסיון נוסף של התובעת ליצור זהות בין הציונים לנאצים, בין קורבנות לרוצחים, כדי לטשטש את אשמת רצח היהודים. יתרה מזאת, באחת מתגובותיה

אורי ישראל פז
ההיסטוריונית ענת פרי תפצה את ד"ר יעקב בורכרדט בגין לשון הרע שפרסמה נגדו בבלוג שלה. בורכרדט הגרמני ואשתו הישראלית תבעו את פרי בסכום של 200 אלף שקלים בגין פרסום רשימה שבה ייחסה להם פרי הכחשת שואה, שידול להכחשת שואה ופרסום מסרים אנטישמיים.

בני הזוג בורכרדט מתגוררים בברלין שבגרמניה. איריס חפץ-בורכרדט היא סטודנטית לפסיכולוגיה ועורכת אתר האינטרנט התברתי "קדמה". בעלה הוא רופא גרמני שאיננו יהודי. התביעה נסבה על רשימה שפרסמה פרי תחת הכותרת "איך מכחישים שואה בעברית". לטענת בני הזוג בורכרדט, פרי האשימה את איריס חפץ בפרסום תעמולה פרו-נאצית. פרי כינתה את בורכרדט לאורך הרשימה בכינוי "סוכן גרמני", וצינתה כי "חובתם של אנטישמים לנשים יהודיות היא עניין ידוע ומוכר". עוד כתבה פרי: "במשך הזמן נודע לי שאשתו של הסוכן הגרמני שמסיעת לו להפיץ מסרים אנטישמיים באינטרנט ער רכת את אתר 'קדמה' לאקטיביזם מזרחי, ופועלת באתר על פי הוראות בעלה לקידום הכחשת השואה בקרב עדות המזרח".

פרי (צילום: חוטרס) ישראלים ניאוינאציים בבית משפט ברמלה. למצולמים אין קשרי לכתבה

שפרסמה פרי "מהווים דברי לשון הרע כנגד התובעים" ולכן עליה לפצות את ד"ר יעקב בורכרדט בסך של 7,500 שקלים. מאידך, גיטא, קיבלה השופטת יגון את הטענה העקרונית של פרי כי איריס חפץ מכתבת בתפקיד ציבורי כעורכת דאשית של אתר אינטרנט חברתי, ולכן הפרסום ביחס לדעותיה הוא בגדר בעת דעה מותרת. זאת בשונה מ"ד"ר בורכרדט שאין בתפקידו כרופא משום עניין ציבורי. עניין 'השואה' הוא נושא ערכי ממדרגה ראשונה, בעל חשיבות ציבורית, אשר, לטעמי, לא יוד מסור היום לעולם", פסקה השופטת יגון. "חשוב הוא כי יא דין ודברים על נושא זה, ומותר כי תהייה דעות חלוקות בעניין. לא יעלה על הדעת כי התובעת תוכל לפרסם דעותיה השנויות במחלוקת ללא חשש, בעוד שתסרב לקבל ביקורת כנגד דעותיה או דרך התנהלותה... נחה דעתי כי נושא השואה קרוב ללב של הנתבעת, ובדומה, וכי היא מאמינה באמת ובתמים כי התר נואדיית ו'חולת רוח', ונהגו לאיים עליה. חפץ אף הגדילה לעשות והציפה לדבריה את מנגנוני התגובות לכתבה מסוימת כדי לחסום את

פרי טענה שהפץ היא אכן מכחישת שואה, בהתבסס על דברים שכתבה באתר "קדמה" ובאתרים אחרים, ושטענתיה שלה הן בגדר "הבעת דעה" ולכן חוסרת תחת הגנת "תום הלב". פרי העירה בבית המשפט כי אחד מפרסומיה הראשונים בבלוג באתר "דשימות" עסק בכתבה אנטישמית בעיתון הגרמני "די צייט", ואליו הגיבה איריס חפץ בתגובות שכללו דברי שבח לגרמניה והתבטאויות אנטישמיות קשות כלפי מדינת ישראל. לדבריה של פרי, השניים לא הפסיקו להטריד אותה ולכתובתה "פרי נואדיית ו'חולת רוח', ונהגו לאיים עליה. חפץ אף הגדילה לעשות והציפה לדבריה את מנגנוני התגובות לכתבה מסוימת כדי לחסום את

דין תורה / שלמה אישון סוגיה אקטואלית במשפט העברי

האם מותר לקונה לחזור בו לאחר הקנייה?

השינוי בחוק

לאחרונה נכנס לתוקף תקנת הגנת הצרכן (ביטול עסקה), המעניקה לצרכן המבטל עסקה חוזר כספי מלא במומו, בניכוי דמי ביטול בשיעור 5% 100 שקלים (הנמוך מביניהם). פרק הזמן שבתוכו ניתן לבטל את העסקה עומד ברוב המוצרים על 14 יום. תקנת אלו מתייחסת לסעיף 10(14) לחוק הגנת הצרכן. סעיף זה הופך בעצם חלק גדול מהעסקאות הצרכניות לחוזה "על תנאי", שבו הצרכן מקבל זכות לבטל את הסכם הרכישה בתוך פרק הזמן שלבו הותר לו להחזיר את המוצר, ללא שום טענה של אי התאמה ו/או פגם ו/או הטעיה ו/או כל טענה אחרת כלפי המוכר. די בכך שהצרכן חפץ בביטול העסקה, גם ללא שום סיבה נראית לעין, על מנת שהעסק יחזיק יציב להחזיר לו את כספו.

דברי ההסבר להצעת החוק לא נתנו תשובה לשאלה מרוע מצב זה ראוי. הם הסתפקו באמירה סתמית שהריב יעורר מסחר הוגן, אך לא הכירו כיצד באמת מעורר החוק מסחר הוגן. מסתבר שהצורך בחוק נובע מהתפתחות טכניקות שיווק מתור חכמות ואגרסיביות, הגורמות לכך שאדם לעתים מוצא את עצמו רחוק ממצב שאינו וקוק לו, או שאינו מתאים לצרכיו. מצד שני, הוכח גם מייטיב עם בעלי העסקים, כי הוא גורם ללקוחות להירעת פחות מלבצע עסקאות, מתוך ידיעה שיש אפשרותם להתחרט ולבטל את העסקה.

על פי המשפט העברי, "אין אחר קניין כלום" (בבא בתרא קנב ע"ב, רמב"ם הלכות זכיה ומתנה פרק ט). כלומר, לאחר שנעשה קניין אין הצדדים יכולים לחזור בהם, אלא אם כן נפל גסם בקניין, כגון טעות, אונאה וכדומה. עם זאת, הצדדים רשאים לסכם ביניהם מראש במפורש שיוכלו לחזור בהם.

תוקפו ההלכתי של החוק

העובדה שהוראת החוק הוגן מוחלטת ולא ניתן להתנות עליהן מעוררת קוהרה נוספת שיש לתת עליה את הדעת – שאלת תוקפו ההלכתי של החוק: האם רשאי הקונה, על פי ההלכה, לדרוש את ביטול המקבץ בלא כל סיבה, גם במצבים שבהם ידוע לו שהמוכר אינו מעוניין להחזיר את המוכר והוא נאלץ לעשות כן רק מאימת החוק? הכולל "דינא דמלכותא דינא" מתייחס רק לחוקים שהם בגדר "תקנת הציבור". האם אפשרות גורפת לביטול עסקה הינה בגדר "תקנת הציבור"? במאמר שפרסם ע"ד יואב מילס, הוא מראה שהחוק עלול להביא לעתים לאפקט הפוך ממסחר הוגן, כך למשל, מי שרכש מוצר שמחירו השקלי מושפע משער הדולר עשוי להיזכר מספר ימים לאחר רכישתו שכתוצאה משינוי בשער הדולר ירד מחירו ב-20%. במקרה כזה עשוי הצרכן למהר לבטל את העסקה, לקבל את כספו בחוזה ולרכוש את אותו מוצר במחיר הנמוך. האם מותר יהיה לאותו צרכן לנהוג כך גם על פי ההלכה, מחמת הכלל של "דינא דמלכותא דינא"?

הרב שלמה אישון הוא רב מזרח העיר רעננה וראש מכון כתר לכלכלה על פי ההלכה, www.keter.org.il

מקור ראשון

מסלול לימודי תעודה לעיתונות

קורס חצי-שנתי לעיתונות

נפתחה ההרשמה לקורס ערב בירושלים

הקורס יפתח אי"ה ביום ראשון, י"א באייר 15.5.11 בין השעות 17:00-20:30 בגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים

המתעניינים יוזמנו למפגש הסברה ללא התחייבות

- 16 מפגשים בכיתת לימוד קטנה
- לימוד במערכת העיתון על-ידי עורכים וכתבים בכירים
- לימוד מעשי וסיורי שטח
- התמחות בכתביה ופרסומים כבר במהלך הקורס
- אפשרות התאמה אישית של קורסים לקבוצות מאורגנות ולמוסדות

ניהול מקצועי: ערן בר-טל

לקבלת פרטים מלאים ניתן לפנות בדוא"ל itonut.makor1@gmail.com

או לטובה שטיינר, מזכירת המערכת: 03-6277700 | שלוחה 4 | 052-8119000

2 מי יודע?

2 ב-99

<p>זמן של חירות</p> <p>64</p>	<p>הגדה של פסח</p> <p>69</p>	<p>גדי בעקבות ההגדה</p> <p>69</p>	<p>הגדת המקדש</p> <p>76</p>
<p>אבני דרך</p> <p>89</p>	<p>ארץ המעינות</p> <p>89</p>	<p>מדרשטח</p> <p>89</p>	<p>ירושלים במועדיה</p> <p>59</p>
<p>הגדת תכלת מרדכי</p> <p>15 בלבד במקום 29</p>	<p>הגדת אור דודור</p> <p>35 בלבד במקום 49</p>	<p>מזמנים לחיים</p> <p>79 בלבד במקום 119</p>	<p>הגדת הרב אבינדור בנבצל</p> <p>הפסח של פסח על הגדת מספרים בענין פסח ורמזים יום בערב הרב חוקי בנבצל</p>

לחשיב: נהריה - טורבו - הגנתן - 36 • טשקת הכללת - רעננה - 65 • צפת - אן עוד מלבדו - ירושלים - 91 • קרית שמונה - הכל בו לבית ולקודש - מרכז סוכה - 38 • טבריה - אן עוד מלבדו - הנבר - 26 • בית שאן - תפארת - טורבו מסחרי - חיפה - מקור הברכה - הגליל - 74 • נתניה - דוושט ספרים - שר בנימין - 17 • נפר סבא - כל בו יפת - יצחק - 132 • פתח תקוה - מרכז הספר התרבותי - ההסתדרות - 2 • דברי שיר - אילוב - 8 • בני ברק - המפיעים - ירושלים - 28 • פלדהים - רבי עקיבא - 113 • פלדהים - השומר - 18 • פלדהים - רבי עקיבא - 130 • ניטל - סוקולוב - 18 • רמת גן - דברי שיר - אציל - 60 • נוף איילון - צביקה ניסנבום • צומת שילת - חברותא - מתחת רמי לוי • עפרה - יעקב אברתי - מרכז תחניות - ירושלים - מוריה העיר העתיקה • משגב לך - 32 • פלדהים - שטור - 16 • קניון רב שפע • פלדהים - מאה שערים - 17 • ספרי אי - הרב ריינס - 12 • דברי שיר - בניניה לתחנת המרכזית • פלדהים - בית הדפוס - 32 • חברותא - ה"ר - 16 • פלדהים - מלחי ישראל - 31 • רמת שמש - ספרים ועוד • חטבת הרצל - 15 • רמת בת שמש - פלדהים - תל זורו - 4 • אפרת - מינצ' ספרים - מרכז מסחרי אפרת • קני צורים - תחנת של משה שלום - אשדוד - פלדהים - ריוס בן חלפתא - 10 • אשקלון - מוריה - העבודה - 5 • באר שבע - מקור הכנה - אברהם בנין - 91 • מעלות הספר - טיפופלור - 91 • ספרים -

1-801-700-201 שיחת חינם מחלקת מוסדות ומוניות 052-3003779 משה חנויות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, גבעת שאול, ירושלים 0427117-62 • רח' מלכי ישראל 6, ירושלים 02-5000783 • מרכז קניות שער בנימין ליד מאפייט שיופן 02-9979980 • www.beitel.co.il

ספריית בית אל
ספרייה לחייה ולחייך

כבודו / אלישיב רייכנר

איילה שלוחה / השופטת איילה פרוקצ'יה

פרוקצ'יה נחשבת שופטת יסודית מאוד, אך גם איטית. בגלל התעכבותה במתן פסקי דין נשללה ממנה ההשתתפות בתורנות החלטות בבקשת רשות ערעור, שאמורות להתקבל במהירות. אחד השר פטים שישב עם פרוקצ'יה בעבר ברוכב הציע לכתוב תאריך על החלק שלו בפסק הדין כדי שיהיה ברור שלא בגללו התעכב מתן הפסק.

בחברה של ברק

איילה פרוקצ'יה נולדה בקיבוץ אשדות יעקב שבעמק הירדן, עברה עם משפחתה לתל אביב ולמדה בבית כון עירוני ה' בעיר. במקביל לשיי רותה הצבאי החלה ללמוד משפטים באוניברסיטה העברית בירושלים. היא התמחתה במשטר המשפטים ובבית המשפט העליון, וב-1965 קיבלה ריי שיון עריכת דין. את תואר הדוקטור למשפטים רכשה באוניברסיטת פנסיה לבניה בארה"ב. לאחר ששימשה עוזרת משפטית לנשיא בית המשפט העליון שמעון אגרנט, עברה במשרד המשפטי טים בתפקידים שונים, וב-1987 החלה לכהן כשופטת המשפט השלום בירושלים. ב-93 עלתה לבית המשפט המחוזי ובי-99 לבית המשפט העליון, במינוי זמני שהפך לקבוע. מינויה של פרוקצ'יה לבית המשפט העליון היה כרוך בעסקה בין שר המשפטים דאז מאיר שטרית, לני שיא בית המשפט העליון אהרון ברק. שטרית רצה את ארמונר לוי המורחז-מסורתי וברק מצדו את פרוקצ'יה שנחשבה לחברה במילייה שלו. לפני ישיבת הוועדה לבחירת שופטים שדנה במינוי פרוקצ'יה ולוי, עתר פעיל הזימן נעם פורמן לבג"ץ כנגד השתתפותם של פרוקצ'יה, ויצרת אצלם ניגוד עניינים. ברק ודורנר אצל דורנר, ובתו של ברק התמתחה בעבר אצל אישרה את חוקיות איסור העבודה על יהודים בשבת בתומי עבודה ומסר ודחתה את הטענה שמדובר בכפייה דתית. היא גם הייתה שותפה לרדת המיעוט שהתנגד להכרה ב'גיור' הקפיצה - הגיורים הרפורמיים שסיימו מתבצע בחו"ל.

איילה שיצוקה

השבוע סיימה השופטת איילה פרוקצ'יה את כהונתה בבית המשפט העליון. במשך עשרים וארבע שנים כיהנה פרוקצ'יה כשופטת, מתוכן כעשר שנים בבית המשפט העליון. אגב, את השם המצלצל שלה, שמקורו באיטליה, היא קיבלה מבעלה לשעבר - הפרופסור למי משפטים אוריאל פרוקצ'יה - שבין השאר כיהן בעבר כיו"ר הנהלת 'בצלם'.

עד תום ההליכים

פעילי הזימן וזכרים היטב את שמה של פרוקצ'יה מתקופת המאבק נגד עקירת גוש קטיף. פרוקצ'יה חתומה על מרבית החלטות המעצר עד תום ההליכים שניתנו לפעילים הרבים בתקופה זו. ההחלטה המקוממת ביותר הייתה בעי ניגנה של נערה בת 14 שנעצרה בחשד למעורבות בחסימת ציורים ובהתחזפות לשרות. פרוקצ'יה סיבחה לבקשת בא כוחה של הילדה לותר לנערה לשהות אצל אביה או אמה החיים בנפרד. את האב היא פסלה משום ש"לא עמד במי שימה שהוטלה עליו" למנוע מבתו לצאת לפעילות, ואת האם פסלה בשל היותה תושבת גוש קטיף - אזור שהיה נתון לטי עונת פרוקצ'יה ל"חסיסה ולמתח חברתי קשה הקשור בהינתקות". פרוקצ'יה גם כתבה בהחלטתה שמעשיה של הנערה הכשילו על רקע "תנועת מר" שמובעת על ידי מבוגרים שאינם חוסכים מילדים מעורבות במאבק ובכך "מסכנים את גורלם ואת טובתם".

העסקים יפתחו בשבת

פרוקצ'יה עלתה לכותרות הייתה בשנת השמונים. כשופטת שלום חרשה היא העלתה את חמתם של החי רדים כשקבעה שחוק הערר העירוני שחוקקה עיריית ירושלים האוסר פתיחת בית עסק בשבת אינו תקף. עם זאת, פרוקצ'יה מחויקה ברעות מורכבות בסוגיות דת ומדינה. בשבתה כשופטת בבית המשפט העליון היא אישרה את חוקיות איסור העבודה על יהודים בשבת בתומי עבודה ומסר ודחתה את הטענה שמדובר בכפייה דתית. היא גם הייתה שותפה לרדת המיעוט שהתנגד להכרה ב'גיור' הקפיצה - הגיורים הרפורמיים שסיימו מתבצע בחו"ל.

פרוקצ'יה מוזהה עם עמדות שמאלניות עוד לפני פסקותיה בתקופת ההתנתקות. היא הייתה שותפה להחלטה להחזיר את סרטו התעמולתי של הבמאי מוחמד בכרי "ג'ין ג'ין", בניגוד לרדת המועצה להקרת סרטים. בדיון על פסילת מפלגות בבחירות 2003 היא תמכה באישור מפלגתו של עומי בשארה ובפסילת רשימתו של ברוך מרזל. היא גם דחתה עתירה להפסקת עבודת הוואקף בהר הבית והוציאה את צו הביניים שאסר על אכלוס מבנים במאוזן עמונה. מצד שני, פרוקצ'יה הצליחה להכעים גם פעילי שמאל כשדחתה בקשת סרבנים לפטור משירות צבאי

הכול שפיט / עו"ד יצחק בם

פסיקה ברוח רעה

פסיקתה של פרוקצ'יה שיקפה קו עיון לערכים דתיים ולאומיים ונעדרו ממנה חמלה, רוחב לב ואנושיות

פרישה של שופטת מבית המשפט העליון היא אירוע חגיגי, אך הואיל ומפעלה השפיע על עיצוב רמותה של החברה הישראלית, ראוי להזכר גם באמיתות פחות נעימות על פסיקתה של השופטת. הופעתה בפני השופטת פרוקצ'יה לא מעט בשנים האחרונות תזיקים ציבוריים. היינים כפניה תמיד ותגולו בצורה עניינית, נעימה ונינוחה, רוח טובה שרתה באולם. אך הרוח התגרה בפסיקותיה. בפסקי הדין שלה התוותה השופטת קו עיון לערכים דתיים ולאומיים, ולחייבת הורית בארץ-יש נגד יחודי אורח ותושב מדינת חוץ, אך לגבי מוזנות האישיה ואנושיות, הדוכים את המערכת המנוכרת של היינים והחוקים למשפט בעל צלם אנושי.

כהונתה ביקשה השופטת פרוקצ'יה להצר את צעריו של בית הדין הרבני, גם על חשבון הצדק ושיקולים הומניטריים בסיים. חוק שיפוט בתי הדין הרבני נייס קבע כי אמנם לא ניתן להגיש תביעת גירושין בישראל נגד יחודי אורח ותושב מדינת חוץ, אך לגבי מוזנות האישיה "לא תישמע טענה של חוסר סמכות".

מעשה שהיה, שבאה לפני בית הדין אישה יהודייה ממוזנת שבעלה גירשה בנידושין אורחים אך סירב לתת לה גט והותירה ענונה. משהגיע הבעל לביקור בישראל מיוזמה האישיה לתבוע ממנו מוזנות בבית דין. בית הדין ציווה לעכב את יציאתו של הבעל מהארץ, כדי שניתן יהיה לאכוף עליו את פסק המוזנות. הבעל המעוגן זעק את ועקת הקוון הנגול בפני בג"ץ, וזעקתו נפלה על אוזניה הכרויות של השופטת פרוקצ'יה. בפסק הדין היא קבעה שהענונה עושה שימוש חסר תום לב בהליכי משפט שכן שותביעתה למוזנות לא הייתה כנה, אלא נועדה רק להשיג גט.

פרוקצ'יה קבעה שבית הדין פעל בחוסר סמכות. היא ביי טלה את צו עיכוב היציאה מן הארץ והניחה לבעל לעגן את אשתו לעד. פרוקצ'יה לא למדה משפטים בסודם, לכן לא ברור מנין שאבה את החלטתה לחייב את האישה האומללה בתשלום היציאת משפט בסך 30 אלף שקלים לבעל המעוגן. בפסיקתה נתקיים מה שיארו הכמים: "דפרע ליה לחבריה, אמרי ליה הב ליה אגרא ודשקל לך רמא" = בסודם היו אמרים למי שפצע את חברו - שלם למי שהכה אותך, לפי שהדק את דמך והקוץ הדם מועילה לחביות.

בפסיקה בעניין דת יש לציין לזכותה של השופטת פרוקצ'יה את פסיקה נגד "גיורין קפיצה", הגם שרעתה הייתה דעת מיעוט. לעומת זאת, בפסיקה בנושאים לאומיים וקונה פרוקצ'יה את אשפתה בכל הורמנות שבה ניתן היה

facebook

Do You Like Us?

עיתון מקור ראשון מזמין אתכם להשתתף בהרפתקה משפחתית של ארץ ישראל טבע ומורשת

"משאן הנטוטיס"

משאן ניווט אפשו את האטחון משפחתי 26

בחול המועד פסח ייערכו שני ימי משחק לקוראי "מקור ראשון"

ימים חמישי שישי וז' - יח' בניסן (21-22/4/2011)

ושני ימים נוספים בתאריכים ז' - ח' בסיוון 9-10/6/2011

כמו כן, קוראי "מקור ראשון" יכולים להצטרף בהנחה גם לימי פעילות במועדים אחרים, בתאום מראש.

50% הנחה למנויי מקור ראשון שיקדימו להירשם (בהצגת קופון זה)

לפרטים נוספים והרשמה ניתן ליצור קשר עם ירון 050-7630644 או באתר המשחק www.NaVaT.co.il

מקור ראשון עכשו גם ב facebook

הצטרפו עוד היום למקור ראשון בפייסבוק בכתובת www.facebook.com/mekorrishon והתחברו און-ליין לכל החדשות, העדכונים, הדיונים והתגובות

השבוע יוגרל הספר "הכלב היהודי" של אשר קרביץ בין חברי הקבוצה

חור משפתי שחור

בלבר: ייסור בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, ב"ת נא מפרש שלא ייעשה שום דבר אשר יפגע בזכויותיהם האזרחיות והדתיות של הלא-יהודים הנמצאים בארץ" (פרק המבוא).

המבריק

לאחר מלחמת העולם השנייה בוטל חבר הלאומים והוקם האו"ם, אך המעמד המשפטי של שטחי יו"ש לא השתנה גם לאחר החלטה 181 של האו"ם (החלטה הדלוקה). רציפות הזכויות לגבי שטחים אלה נגזרת מסעיף 80 של מגילת האו"ם, שקבע במפורש כי זכויות שהוענקו על ידי חבר הלאומים יישמרו (יש הטוענים שסעיף זה נחקק במיוחד כדי לשמור את זכויותיו של העם היהודי לאחר הקמת האו"ם). החלטה החלוקה של האו"ם משנת 1947 הייתה גזר המליצה בלבד, ולכן היא אינה מחייבת, ובכל מקרה היא נגזרת ביחס לזכויות שהעניק המבריק. זאת ועוד: העובדה שהחלטה זו נגזרה על ידי המנהיגות הערבית בישראל, שבהדה לפתוח במלחמה כדי לסכל, משמיתה את היסוד להישענות עליה מצד הפלשתינים. עיקרון יסודי במשפט קובע שלא יצא חוטא נשכר, לכן, אפילו היה להחלטה החלוקה משקל מסוים, הרי שעם הכרות המלחמה היא בטלה ומבוטלת.

(3) גבולות הקי הדרוק אינם מחייבים עמ תום מלחמת השחרור נשארו אמנם שטחי יו"ש

מהם עלולה לסכן קיומית את ישראל כולה. טיעון זה מתחזק לנוכח מגמות ההקצנה במזרח התיכון, כגון סף, נסיגה ישראלית משטחי יו"ש תשדר חולשה, וזו תזוין תביעות טריטוריאליות נוספות.

ההכרזה על הקמת מדינת פלשתינה כמאה הכרזות מלחמה על ישראל. לכן, על ישראל להיעדר כנגדה כשם שהיא יכולה למתקפה צבאית כוללת. הסיכון הטמון בה אינו נופל מהסיכון הפיזי המיידי, למרות שזה האחרון שקוף ומוחשי בהרבה. לכן, יותר משיש בהכרזה על סיפוח משום פעולת תגמול נקודתית, יש לראותה כמלחמת מגן של ממש.

אך לסיפוח יש צידוק רק אם ישראל תנמק אותו בטיעונים של זכות לריבונות על שטחי יו"ש. המשפט הבינלאומי מגן על שלמות ריבונות של מדינה, כשם שהמשפט הפנימי מגן על הזכות להתגונן מפני פגיעה גופנית. הקרקע למדינה היא כמו הגוף לאדם, לכן, יש ראל יכולה לטעון שהכרזה חד צדדית על הקמת מדינה פלשתינית (בלא הסכמתה) היא הפרת המשפט הבינלאומי המגנה לה זכות להגנה עצמית – אך היא צריכה להוכיח ששטחי יו"ש מהווים חלק בלתי נפרד משטחה הריבוני. הנימוק הביטחוני אינו מספיק, כי נגדו ניתן לטעון להסדר ביטחון חלופיים.

מורגע שבו תונבה משפטיה זו תופנה על ידי המינהיגות הישראלית, הדרך לסיפוח דה ורטה, לא לפנות להצהרה על הכוונה לעשות כן, תאה קצרה מאוד. אולי עוד לפני ספטמבר השחור.

יהודית, ומייצ, בשותפות עם הסוכנות היהודית הנוכרת בסעיף 4, להתיישבות בצופה של יהודים בארץ, לריבונות קרקעות הממשלה וארמות הפקר שאינן דרושות לצורכי ציבור" (סעיף 6). זכות ההתיישבות ביו"ש נגזרת אם כן מזכות ההתיישבות היהודית בכל שטחי ארץ ישראל.

זכות זו לא נשללה בשום מסמך מחייב מאוחר יותר, כולל החלטה החלוקה (הגם שלוו משקל קטן יותר מבחינת המשפט הבינלאומי). לכן, כל ניסיון להבחין בין שטחי 1948 (שאינה הם לא חפפו לגבולות בהחלטת החלוקה) לבין שטחי 1967 הוא מלאכותי ולא לגיטימי.

על סמך נימוקים אלה, התומכים בזכותה של ישראל לריבונות בשטחי ארץ ישראל המערבית כולה, ניתן להצדיק מבחינת המשפט הבינלאומי את ההתיישבות היהודית ביו"ש, לכן, ההסתמכות על אמנת ז'נבה – העוסקת בפעילותה של מדינה בשיטות מדינה וזה – אינה רלוונטית למקרה הישראלי. שטחי יו"ש אינם שטח של מדינה אחרת, ולכן לא ניתן "לכבוש" אותם.

במד טיעונים משפטיים אלו, ניתן לגייס מספר טיעונים נוספים כגון הזכות ההיסטורית-דתית לאומית, הצורך ההיסטורי, וכמובן – נימוקים ביטחוניים. תמצית הטיעון הביטחוני היא שיהודה והשרון, מרון, ברומה לרמת הגולן, מהווים חומת מגן מוחלטת בפני התקפה צבאית של קואליציית "ציר הרשע". השליטה בשטחים אלו מקנה יתרונות אסטרטגיים משמעותיים גם בעידן של טילים ארוכי טווח, ונסיגה

החלטה 242 התקבלה במעצת הביטחון, ולו אין סמכות לקבוע גבולות מדיניים. טענת הפלשתינים, שלפיה עומדת להם הזכות להקים מדינה על שטחי יו"ש מאוחר שהם הבעלים האמיתיים של השטח, אינה לגיטימית. כיהודים יש להם זכויות קניין על אדמותיהם, אך כקבוצה להם זכות להגדרה עצמית. ישותם הקיבוצית לא הוכרה בשום מסמך בינינו לאומי מחייב. כתב המגיש העניק להם זכויות פרטיות, אזרחיות ודתיות, אך לא קיבוציות. בהחלטת החלוקה לא הוכרה כלל ישות פלשתינית, ואף לא ישות ערבית קיבוצית אחרת. גם בהחלטה 242 לא הוכרה ישות פלשתינית, ונקבע במפורש שהגבולות הסופיים ייגדור מצורכי הביטחון של המדינות שהיו מעורבות בסכסוך – ירדן, סוריה ומצרים. בהחלטה 242 הייתה לפלשתינים חופש פעולה, כחלק מסוגיית הפליטים, אך לא כישות קיבוצית לאומית. מהיעדר אוכוח ישות פלשתינית ניתן להסיק ממללל כי זכותם לריבונות על שטחי יו"ש נישלה. יתרה מזו: במשך שנים רבות התנגדו הפלשתינים ומדינות ערב להחלטה 242, ולכן אין להם צידוק להישען עליה עם השינוי בגבולות.

החלטה 242 אינה פוגעת בזכויות ישראל ביו"ש, שנתקבלה במעצת הביטחון של האו"ם לאחר מלחמת ששת הימים, אף היא אינה פוגעת בזכויות ישראל ביו"ש, והיא משלושה טעמים עיקריים. ראשית, מנוסח ההחלטה עולה שמדובר בנסיגה של ישראל משטחים מסוימים שנתפסו במלחמה, ולא מכלל השטחים. נוסח זה הוא מפורש, ואף קיבל תמיכה על ידי הפרשנות שהעניק לו פרופ' יוג'ין רוטברג, לשעבר סגן שגריר מדינת ישראל באו"ם ומי שהיה בין מנכחי ההחלטה. ניתן לראות בנסיגת ישראל משטחי יו"ש שישווה את רוב השטח שנתפס במלחמת ששת הימים, משום מיצוי חובת ההגנה מצד ישראל. ישראל אינה נדרשת לסגת מיתר השטחים שנתפסו ב'67, לרבות משטחי יו"ש. שנית, החלטה 242 לא העניקה זכויות לריבון אחר בשטחי יו"ש, ובכלל זה גם לא לישות פלשתינית כלשהי. שלישית,

(5) זכות ההתיישבות של היהודים ביו"ש ככתב המגשר נובע מ ממשלת המגשר תעודת עליית יהודים, ותראג להתיישבות יהודית צפויה: "ממשלת ארץ-ישראל, בהבטיחה מקיפה את זכויותיהם ועמדתם של יתר חלקי הישוב, תקל בתנאים נאותים על הגירה

הגנה מן הצדק

"אתה לא תוכל להבין, אחי", ענה ברונו בקול רפה. "מי שלא הרגיש מה זה לשים כסף ברולטה – לא יבין".

על התיק הספציפי של ליברמן אין לי כרגע מה לומר. אחרי שצוות שלם של פרקליטים מקצועיים ישב על התיק למעלה מעשר שנים, ולא הצליח לבסס ראיות לסעיף הגזיקר (אישום בשוד) – כנראה שבמנונה הזו יש הרבה יותר צללים מאשר כתמי שמש. אבל הקשר שבין מרטין שלאף – הבעלים של הקניון בירויח – לליברמן ולבכירים רבים נוספים בפוליטיקה הישראלית כבר נחשף מזמן ב'מקור ראשון'.

הסיפור הקטן של ברונו הוא דוגמה קטנה שממחישה את הרעה החולה הצומחת מיחסי הון שלטון בעייתיים. הירילה פשוטה מאוד: לבד ציבור בעל תודעת אזרחיות לאומית מניגמית מבין שקיונו הוא רעה חולה, שמחוללת ריקנות חברתית ממאירה. אבל מי שמקורב למרטין שלאף ומקבל ממנו כסף עשוי להגיע למצב של ניהוד עניינים בין המחויבות המצפונתית-ערכית שלו למחויבות האיטית והעסקית.

וזה בעיה קשה: הפריימריס ושיטת הבחירות בארץ דורשים הרבה מאוד כסף מהמועמדים. "איש כשר באמת – דרוק מאד שהיה לו עשירות", אמר פעם ר' נתנן מברסלב. האם זה הכריח? האם הכסף יכול להיות ללא ריח?

הזדמנות חד פעמית הצעת חוק חשובה עשויה לשנות את מצבם הבלתי אפשרי של רבע מיליון אזרחי ישראל החיים ביהודה ושומרון. הכול תלוי בוועדת השרים לחקיקה

אלפים רבים של ישראלים החיים ביהודה ושומרון הפכו לעריבים בעל כורחם. ממשלת ישראל ניהלה בי"ש במשך שנים מדיניות של לא לבלוע ולא להקיא. היא סיפחה בפועל את חבל הארץ ההיסטורית, נבנה יישובים וסללה כבישים, אך לא עיגנה את הפעילות שלה בתשתיות משפטיות יציבה. ההפכה החוקתית והמספטיזציה השפוט את הערדה ועתירות ארגוני השמאל הקיצוני לבג"ץ גילו שהמלך ערים. דרו"ח סליה ששיר הדגטיס היה תוצאה כמעט מתבקשת של אולת ידן של ממשלות ישראל, שמעולם לא הסירו את עמדתה של המדינה בלב הארץ. את פירות הבאושים כולנו אוכלים בפנינו אכזריים חורדים ונשנים של יישובים לא מוכרים ביו"ש, ובאירועי "תג מחיר" שבקבותיהם.

ממשלת נתניהו, הרוצעת מאימת ספטמבר 2011 ומאיומו של סלאם פאר, לא מסוגלת להכריז היום על סיפוח. אבל בקרב חברי הכנסת מתגבשת יוזמה להסדרה החלקית של הנצבעת חוק התכנון והבניה" של חברי הכנסת חוטובלי, אלרוד, דגון, אורבך ולוין מבקשת להחיל את חוק התכנון והבניה הישראליים על היישובים ביו"ש. המשמעות היא הפקעה של אישורי הבניה מידו הקמוצה של הרביטון והערכתם למועצת המקומיות האזוריות, כפי שמקובל בכל מקום שישטח לא סיפוח, אבל כן החלת חקיקה אזרחית ספציפית על היישובים היהודיים.

תורת הכנסת חוטובלי אמרה ל'מקור ראשון': "יישובים הבינו שבמסגרת המאבק על יהודה ושומרון הסדרת החקיקה היא המהלך החשוב ביותר. הבניה תלויה בחקיקה, יש היום פחד מהכרזה חד צדדית בספטמבר, אבל מהלך פלשתיני חד צדדי הוא גם הזדמנות עבורנו למינף המצב המשפטי ביו"ש. לפחות דרך סיפוח חיישט על היישובים". הצעה זו היא אולי המבחן הציני הגדול ביותר של ועדת השרים לענייני חקיקה. האם השרים יתעלו מעל הפחד ויטרידו סוף את האגומליה המשפטית הזו?

הפנינג האביב - 4 ימים אחרונים!! מחסני השמל הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

רשת שוורת שבת בכל סניפי הרשת

A large grid of advertisements for electronics and appliances. Each ad includes the product name, brand, specifications, and price. Products include Sharp LCD monitors, LG 32" LCD TVs, AOC 20" LCD monitors, Sony LCD 46" monitors, HP Officejet 4500 printers, Toshiba laptops, Haier and Zanussi refrigerators, and various kitchen appliances like blenders and toasters. Prices range from 179 to 4,990 NIS. Many ads feature a red 'HOT' or 'SALE' sticker.

* ציבור הרוכשים במחסני השמל, נהנה מהצעת המחיר הנמוכה ביותר מבין כל ההצעות, לרבות הצעות מיוחדות לועדי עובדים גם אם אינו חבר בהם. שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:00-22:00; שישי וערב חג: 09:00-14:30; מוצאי שבת וחג: חצי שעה מעאת השבת/חג עד 23:00. בתוקף עד 18.4.2011. התמונות להמחשה בלבד, ממות מינימלית לכל פרטי 50 י"ח, עד גמר המלא, ח.ל.ת.